

KWESTIONARIUSZ ROZWOJU SENSOMOTORYCZNEGO
(Opracowała Małgorzata Karga)

IMIĘ I NAZWISKO:

DATA BADANIA:

ZMYSŁY	PYTANIA Czy dziecko:	TAK / CZĘSTO	NIE	CZASAMI	UWAGI
DOTYK	<u>Słaba modulacja/obronność dotykowa:</u>				
	1) Nie lubi być dotykane/przytulane i reaguje na dotyk jakby był bolesny lub nieprzyjemny	
	2) Jest rozdrażnione, gdy trzymane na rękach	
	3) Nie lubi dotykać nowych i różnych faktur*	
	4) Unika używania rąk	
	5) Nie lubi zabaw w piasku, malowania dłońmi	
	6) Nie lubi lekkiego dotyku, a toleruje stanowczy	
	7) Woli dotykać niż być dotykany	
	8) Nie lubi być rozebrane	
	9) Woli kąpać się w wannie niż pod prysznicem	
	10) Reaguje nadmiernie, gdy zostanie dotknięty niespodziewanie*	
	11) Chodzi na palcach*	
	12) Nie lubi chodzić boso	
	13) Pociera dotknięte miejsce	
	14) Wypluwa jedzenie/odmawia jedzenia pewnych pokarmów	
	15) Nie lubi: mycia twarzy, czesania, obcinania włosów, mycia zębów, obcinania, paznokci, kąpieli, mycia głowy (zaznaczyć)	
	16) Reaguje zbyt mocno/wyraźnie na bodźce bólowe	
	17) Unika zabaw z plasteliną, masą solną, farbami	
	18) Uwielbia powyższe zabawy	
	19) Nie lubi być dotykane, zwłaszcza gdy ktoś podchodzi z tyłu i np. dotyka jego ramienia	
	20) Zachowuje się agresywnie w stosunku do innych, często popycha i szturcha inne dzieci	
	21) Jest nadmiernie wrażliwe	
	22) Izoluje się od dzieci	
	23) Reaguje negatywnie na dotyk nowych ubrań	
	24) Preferuje ubrania z określonych materiałów:	
	<u>Słaba dyskryminacja lub niedostateczna wrażliwość na bodziec dotykowy:</u>				
	25) Lubi dotyk	
	26) Domaga się by je dotykać, lubi gwałtowne zabawy	
	27) Domaga się, by je rozebrać	
	28) Nie reaguje na bodziec dotykowy	
	29) Nie reaguje na ból fizyczny? (np. podczas zastrzyku, przy uderzeniu o meble itp.)	
	30) Często wydaje się nie zauważać, że się uderzyło	
	31) Bardzo często wkłada ręce i przedmioty do buzi*	
	32) Siada na dłoniach/ stopach	
	33) Preferuje twarde i ciężkie przedmioty	
	34) Nadmiernie lubi wibracje (ręczne wibracje)	
	<u>Zachowania autostymulujące/autoagresywne</u>				
	35) Pcha/pociera ciałem o przedmioty, podłogę, ludzi	
	36) Drapie się	
	37) Szczypie się	
38) Uderza głową		
39) Ciągnie się za włosy		
40) Gryzie się w rękę/nadgarstek/przedramię		

		TAK / CZĘSTO	NIE	CZASAMI	UWAGI	
PRZEDSIONEK	1) Reakcja zadowolenia na ruch		
	2) Nieprawidłowe napięcie mięśniowe przy braku problemów neurologicznych: potrzebuje pomocy przy zmianach pozycji, opiera głowę lub całe ciało w siadzie lub staniu, „zawiesza się” na meblach		
	3) Ma spowolnione lub brak reakcji obronnych		
	4) Jest statyczne*		
	5) Unika rotacji *		
	6) Łatwo traci równowagę, unika zabaw wymagających równowagi*		
	7) Ma trudności z wchodzeniem na i schodzeniem ze schodów		
	8) Jest niezdarne, często wpada na przedmioty i/lub spada*		
	9) Długo uczyło się jazdy na rowerze		
	10) Używa głównie jednej ręki w aktywnościach wymagających współpracy dwóch kkg		
	11) Unika przekraczania linii środkowej ciała*		
	<u>Niepewność grawitacyjna / nietolerancja ruchu</u>					
	12) Reaguje negatywnie/nadmiernie przy zabaw w powietrzu, zmianach pozycji		
	13) Boi się, unika zabaw takich jak: bujanie się, kręcenie na karuzeli, podskakiwanie		
	14) Protestuje przy ruchach do tyłu nawet z zabezpieczoną głową i tułowiem		
	15) Okazuje strach posadzone na piłce rehabilitacyjnej		
	16) Boi się odrywać stopy od podłoża		
	<u>Niedostateczna wrażliwość na ruch</u>					
	17) Lubi intensywne zabawy, wirowanie, obroty dookoła osi; wydaje się być mniej wrażliwe na szybki ruch, także obrotowy		
	18) Często buja się na krześle, albo lubi przyjmować pozycję ‘do góry nogami’		
	19) Często popiera głowę ręką przy czytaniu lub pisaniu		
	20) Napięcie prostowników nie zwiększa w wyniku ruchu linearnego (tylko jako próba diagnostyczna u dzieci z nadmiernym wyprostem)		
	21) Gwałtownie odchyła tułów w przestrzeni		
	22) Nie zauważa, że jest poruszane		
	<u>Zachowania autostymulujące</u>					
	23) Buja się		
24) Kiwa głową			
25) Macha/trzepie palcami blisko oczu			
26) Przebiera nogami			
KOORDYNACJA	1) Ma trudności z zabawami manualnymi (cięcie nożyczkami, rysowanie itp.) lub pisaniem		
	2) Wydaje się niezdarne, często upada, potyka się		
	3) Ma trudności z nauczeniem się nowych czynności ruchowych (unika ich)		
	4) Bardzo długo posługiwało się naprzemiennie prawą i lewą ręką lub nadal nie ma preferencji ręki		
	5) Trzeba mu przypominać o przytrzymywaniu kartki podczas pisania		
	6) Długo uczyło się wiązać sznurowadła		
	7) Je niechlujnie		
	8) Ma trudności z użyciem ołówka/długopisu		
	9) Ma problemy z ubieraniem i/lub zapinaniem guzików		

		TAK / CZĘSTO	NIE	CZASAMI	UWAGI
PROPRIOCEPCJA	1) Nieprawidłowe napięcie mięśniowe przy braku problemów neurologicznych - szybko się męczy, przeprost w łokciach, kolanach, słaba kokontrakcja, niewyraźna mowa 2) Niezdarne ruchy 3) Niezdarny przy wchodzeniu i schodzeniu ze sprzętu 4) Trzyma przedmioty w ręku zamiast manipulować nimi 5) Dotyka/ trzyma przedmioty lekkim chwytem 6) Opiera się na rękach terapeuty podczas technik NDT 7) Nie potrafi przystosować ciała do zmian pozycji <u>Zachowania autostymulujące/ autoagresywne</u> 8) Nadmiernie gryzie i żuje przedmioty 9) W nadmiernym stopniu: macha rękami, klaszcze, podskakuje, tupie nogami 10) Chodzi na palcach 11) Ciągnie przedmioty trzymane między zębami 12) Uderza/stuka piętami, nadgarstkami 13) Zaciska/Zgrzyta zębami 14) Gryzie przedmioty/inne osoby 15) Uderza głową lub ciałem np. o podłogę 16) Bije się 17) Gryzie się w dłoń/nadgarstek/ramię	
NAPIĘCIE MIĘŚNIOWE	1) Ma zdiagnozowane zaburzenia mięśni (np. spastyczność, wiotkość, sztywność itp.) 2) Wydaje się silniejsze bądź słabsze, niż rówieśnicy 3) Wydaje się zbyt mocno napięte, sztywne 4) Wydaje się zbyt mocno rozluźnione, mieć obniżone napięcie mięśniowe* 5) Nieprawidłowo stoi, siedzi* 6) Chwyta przedmioty zbyt delikatnie, ma słaby chwyt 7) Chwyta przedmioty zbyt mocno 8) Szybko się męczy*	
WZROK	1) Ma zdiagnozowany ubytek wzroku 2) Wydaje się wrażliwe na światło 3) Nie lubi zasłaniania oczu 4) Staje się nadmiernie podekscytowane w miejscach jasno i kolorowo oświetlonych (dużo intensywnych bodźców wzrokowych) lub podczas oglądania TV, video 5) Ma trudności z utrzymaniem wzroku na przedmiocie 6) Ma trudności z podążaniem wzrokiem (śledzeniem) za przedmiotem lub gubi miejsce podczas czytania, pisania 7) Ma trudności z rozróżnianiem kolorów, kształtów 8) Odwraca wzory, litery (b/d), cyfry (41/14) przy kopiowaniu lub całe wyrazy (sok/kos) 9) Często skarży się na ból głowy podczas lub po czytaniu 10) Ma trudności ze zrozumieniem instrukcji na piśmie 11) Ma trudności z przepisywaniem z tablicy lub książki 12) Nie lubi układanek (puzzle)	
SMAK	1) Wydaje się, że wszystkie rodzaje jedzenia mają dla niego jednakowy smak 2) Eksploruje wykorzystując zmysł smaku* 3) Nie lubi pokarmów o określonej konsystencji 4) Domaga się określonych pokarmów	

		TAK / CZĘSTO	NIE	CZASAMI	UWAGI
SŁUCH	1) Ma zdiagnozowany ubytek słuchu 2) Ma trudności z skupieniem uwagi jeśli 'w tle' słychać dźwięki 3) Nie lubi głośnych dźwięków* 4) Lubi wydawać głośne dźwięki, mówi głośno 5) Boi się konkretnych dźwięków 6) Wydaje się nadmiernie wrażliwe na dźwięki 7) Opóźniona mowa* 8) Nie zauważa (gubi) pewnych dźwięków 9) Często nie potrafi określić kierunku dźwięku 10) Często powtarza słowa lub dźwięki 11) Ma trudności ze zrozumieniem poleceń słownych 12) Wymaga kilkakrotnego powtórzenia polecenia 13) Myli wyrażenia o podobnym brzmieniu np. bułka/półka	
WĘCH	1) Poznaje otoczenie za pomocą węchu 2) Reaguje negatywnie na wiele zapachów 3) Ignoruje nieprzyjemne zapachy 4) Ma trudności z rozróżnieniem zapachów	
ZACHOWANIE AUTOREGULACJA KONCENTRACJA UWAGI	1) Jest nadmiernie ruchliwe, nadpobudliwe 2) Jest impulsywne, często odpowiada zanim zostanie podane polecenie 3) Łatwo się rozprasza 4) Ma trudności z organizowaniem sobie zabawy 5) Woli bawić się z dorosłymi niż z rówieśnikami 6) Bywa agresywne 7) Ma trudność ze zmianami aktywności, miejsc 8) Ma nieprzewidywalne wybuchy emocji 9) Ma trudności z uspokojeniem się 10) Ma trudności z zasypianiem i snem 11) Prezentuje opóźnione reakcje na komunikację lub bodziec (ból, dotyk, dźwięk, zapach) 12) Jest nadmiernie statyczne	
INTEGRACJA ODRUCHÓW I ROZWÓJ	1) Z opóźnieniem osiągnęło kamienie milowe rozwoju (np. siadanie, chodzenie, mówienie)* 2) W wieku niemowlęcym było często rozdrażnione, zwłaszcza będąc na rękach 3) Ma trudności z wyizolowanymi ruchami głowy 4) Nie ma odruchów obronnych*	

* oznacza zachowania często obserwowane u dzieci niewidomych

UWAGI:

Opracowano na podstawie:

- „*Transdisciplinary Play-Based Assessment*”, Toni W. Linder
- “*Sensorimotor History*”, Pat Wilbarger oraz Lynn A. Balzer-Martin
- “*The INSITE Developmental Checklist*”, Elizabeth Morgan
- Materiały własne